

R_{ang}dit PERTAMA SAYA

Sebuah projek oleh

Penghargaan

Modul pendidikan ini disusun dan disunting berdasarkan rujukan daripada kerja pelbagai organisasi yang terlibat dengan pendidikan kewangan.

Terima kasih kepada Citi Foundation kerana memberi sokongan dalam membangunkan modul pendidikan kewangan ini.

Pihak kami ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada para pendidik kanak-kanak Danielle Tan dan Chan Swee Ping kerana sumbangan masa mereka yang amat bernilai dalam menyemak dan memberikan komen terhadap modul ini.

Penghargaan yang tidak terhingga juga kami ucapkan kepada Encik Azhar bin Saad, animator bagi siri animasi popular Keluangman dan Usop Santorian, yang telah membuat ilustrasi menarik dalam modul ini.

Diterbitkan oleh:

**Persatuan Pendidikan dan Penyelidikan untuk Pengguna-Pengguna Malaysia
(ERA CONSUMER MALAYSIA)**

No. 24, Jalan SS1/22A, 47300 Petaling Jaya,
Selangor Darul Ehsan, Malaysia.

Tel: (6) 03-7876 4648 / 7877 4741

Faks: (6) 03-7873 0636

Emel: info@eraconsumer.org

www.eraconsumer.org

KANDUNGAN

Perihal projek	2
Panduan Menggunakan Ringgit Pertama Saya	3
Pengenalan	6
Bab 1: Apakah itu wang?	10
Bab 2: Pengenalan kepada Ringgit	14
Bab 3: Keperluan dan Kemahuan	18
Bab 4: Simpanan	23
Bab 5: Perkongsian	27
Kesimpulan: Memahami Ringgit Saya	30
Panduan Penilaian	32
Lampiran A: Panduan kepada Ibu Bapa	38
Lampiran B: Glosari	42
Lampiran C: Pautan yang berguna	44

Perihal Projek

Ringgit Pertama Saya ialah sebahagian daripada projek 'Tambahkan Nilai Ringgit Anda'. Projek 'Tambahkan Nilai Ringgit Anda' merupakan inisiatif ERA Consumer Malaysia dengan sokongan Citi Foundation untuk meningkatkan kesedaran golongan dewasa yang berpendapatan rendah dan sederhana serta golongan belia untuk mengamalkan perilaku kewangan yang positif, menyimpan serta dan memelihara aset kewangan.

Ringgit Pertama Saya adalah satu program pendidikan kewangan yang disasarkan kepada kanak-kanak tadika yang berumur 4 hingga 6 tahun untuk mendidik mereka tentang kepentingan wang. Program ini berbentuk kit permainan yang menyeronokkan dan bermaklumat, yang bertujuan untuk kegunaan bengkel di dalam kelas. Ringgit Pertama Saya boleh didapati dalam dua bahasa (Bahasa Malaysia dan Bahasa Inggeris) yang merupakan medium pengajaran utama untuk tadika di Malaysia. Modul ini meliputi lima tajuk: Apakah itu wang?; Pengenalan kepada Ringgit; Keperluan dan Kemahanuan; Simpanan dan Perkongsian?

Ringgit Pertama Saya bertujuan untuk memupuk tabiat kewangan yang baik dalam kalangan generasi muda. Ia untuk menyiapkan kanak-kanak bagi masa hadapan kewangan mereka.

Bengkel pendidikan kewangan ini akan dilaksanakan di tadika terpilih, mensasarkan kepada kanak-kanak daripada keluarga berpendapatan rendah dan sederhana. Bengkel ini akan mendedahkan kepada kanak-kanak tentang asas kewangan. Bagi kanak-kanak ini, ia seolah-olah seperti belajar bahasa baru dan memberi mereka pendedahan awal kaedah untuk menguruskan kewangan peribadi, membuat pilihan yang baik dan bersikap bertanggungjawab. Satu set lengkap kit pendidikan, termasuk satu buku panduan untuk pendidik, tip untuk ibu bapa dan pelbagai permainan untuk meningkatkan proses pembelajaran, akan disediakan untuk guru-guru tadika, supaya mereka boleh terus mengajar kanak-kanak mengenai pengetahuan kewangan melalui aktiviti-aktiviti interaktif.

Ringgit Pertama Saya juga boleh dimuat turun daripada laman web ERA Consumer Malaysia, www.eraconsumer.org.

Marilah kita bermula daripada kecil!

Panduan Menggunakan Ringgit Pertama Saya

Kit pendidikan kewangan Ringgit Pertama Saya adalah modul pembelajaran yang menyeronokkan, yang boleh dimasukkan ke dalam modul pengajaran di tadika. Buku panduan ini ditulis dalam bentuk naratif untuk membantu pendidik menjelaskan kepada kanak-kanak. Lima topik pembelajaran utama disediakan. Setiap topik memberi tumpuan kepada golongan usia yang tertentu dan keupayaan kewangan anak-anak muda. Kandungan ini disokong oleh perkembangan yang jelas sebagai kanak-kanak untuk memberi laluan kepada mereka melalui setiap peringkat pendidikan di tadika mereka.

Lima topik pembelajaran ialah:

1. **Apakah wang** - Pengenalan menggunakan wang dan dari mana wang diperolehi
2. **Pengenalan kepada Ringgit** - Pengenalan Wang Malaysia dan nilai setiap wang kertas dan wang syiling
3. **Keperluan dan Kemahuan** - Membantu kanak-kanak memahami perbezaan antara keperluan dan kemahuan
4. **Simpanan** - Kepentingan menyimpan dan menetapkan matlamat kewangan
5. **Perkongsian** - Keindahan berkongsi dengan mereka yang memerlukan

Kit pendidikan ini meliputi pelbagai aktiviti, termasuk: bercerita, latihan, lukisan dan permainan papan. Pek sumber yang disertakan termasuk aktiviti dan sumber kertas, permainan untuk bermain dan borang penilaian, yang juga menyokong proses pembelajaran.

Modul ini bertujuan untuk:

- Membantu guru memberikan pemahaman mengenai langkah-langkah pertama ke arah pendidikan kewangan yang baik yang boleh dilaksanakan di peringkat tadika;
- Menyediakan model aktiviti progresif yang memberi tumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran keupayaan kewangan untuk kanak-kanak;
- Memberi bimbingan dan aktiviti untuk guru-guru untuk mengajar kanak-kanak mengenai kewangan melalui aktiviti-aktiviti interaktif;
- Menyediakan pautan kepada sumber-sumber yang boleh digunakan untuk menyokong pengajaran dan pembelajaran keupayaan kewangan;
- Memberi bimbingan untuk menilai kemajuan kanak-kanak dalam membangunkan keupayaan kewangan.

Penglibatan ibu bapa

Peranan ibu bapa adalah penting dalam mengajar anak-anak mengenai wang dan kewangan kerana kanak-kanak banyak menghabiskan masa mereka di rumah dengan ibu bapa mereka. Panduan untuk ibu bapa ada dimasukkan dalam modul ini. Panduan ini untuk membantu ibu bapa mengajar anak-anak mereka tentang wang. Topik yang diliputi ialah Memahami Wang, Nilai untuk Wang, Penetapan Matlamat, Perbelanjaan, Simpanan, Membantu Orang Lain, Wang Saku dan Penglibatan Kanak-kanak dalam Hal Ehwal Kewangan Keluarga. Ibu bapa boleh mengajar anak-anak mereka tentang ilmu kewangan melalui amalan-amalan harian seperti membeli-belah; semasa membeli-belah mereka boleh menerangkan kepada anak-anak bagaimana barang-barang disusun di rak, bagaimana harga ditentukan, mengapa resit adalah penting, berapa banyak yang perlu dibayar dan berapa pula bakinya. Selain itu, penting juga menerangkan kepada kanak-kanak tentang mesej pemasaran dan iklan yang digunakan oleh syarikat-syarikat yang mensasarkan kepada kanak-kanak. Ibu bapa akan dapat menjawab soalan-soalan kanak-kanak berdasarkan pengalaman dan pengetahuan.

Panduan untuk penilaian

Terdapat tiga jenis penilaian dalam buku panduan:

1. Penilaian untuk kanak-kanak

Satu siri pra-penilaian dan pasca-penilaian soal selidik disediakan. Kanak-kanak perlu menjawab soalan-soalan tersebut sebelum dan selepas program dijalankan. Markah akan diberikan kepada setiap kanak-kanak. Markah keseluruhan sebelum dan selepas penilaian akan dibandingkan. Soalan-soalan untuk menguji pengetahuan disampaikan semasa program dijalankan. Pada halaman 32 hingga 35, anda akan menemui borang penilaian untuk kanak-kanak. Lembaran pra-penilaian dan pasca-penilaian boleh digunakan sebelum dan selepas bengkel tersebut.

2. Penilaian oleh pendidik

Satu lembaran kenyataan diberikan. Pendidik perlu mengisi kertas penilaian dalam tempoh satu bulan dan tiga bulan selepas program dijalankan. Pendidik perlu meletakkan markah daripada skor 1 hingga 5 untuk setiap benda yang dinyatakan dalam kertas penilaian serta memberi pendapat mereka tentang kemajuan anak-anak. Pada halaman 36 terdapat Borang Penilaian untuk Pendidik. Borang ini boleh dibuat salinan, dan ia dikaitkan dengan objektif pembelajaran dan hasil bagi setiap topik.

3. Penilaian oleh ibu bapa

Penilaian ini adalah sama seperti penilaian oleh pendidik. Satu bentuk pernyata disediakan dan ibu bapa diminta untuk memberikan pendapat mereka dan meletakkan skor 1 hingga 5 bagi setiap pernyataan berdasarkan pemerhatian mereka terhadap anak-anak mereka. Ibu bapa perlu mengisi borang ini dalam tempoh satu bulan dan selepas tiga bulan selepas program itu dijalankan.

PENGENALAN

Mengapakah wang begitu penting kepada kanak-kanak?

Pernahkah anda terfikir untuk mengajar kanak-kanak tadika tentang wang? Atau adakah kamu menyangka bahawa mereka akan memahami konsep keseluruhan tentang wang hanya apabila mereka membesar? Ahli psikologi yang melakukan kaji selidik terhadap 100 orang kanak-kanak berumur antara 3 hingga 8 tahun, dengan meminta mereka memberitahu dari manakah datangnya wang; kebanyakan mereka menjawab bahawa ia datang dari saku bapa atau dari bank, hanya 20% daripada mereka mengetahui bahawa anda perlu bekerja untuk mendapatkan wang.

Kanak-kanak seawal usia 5 dan 6 tahun tidak tahu apakah itu wang, atau dari mana datangnya wang. Mereka mempunyai pengetahuan yang lemah tentang wang. Mereka perlu dididik tentang wang, bagaimana untuk mengira wang dan perbezaan antara keperluan dan kemahuan, walaupun mereka masih muda.

Kanak-kanak berurus dengan wang dalam usia muda:

Pada hari ini kanak-kanak mempunyai kuasa membeli yang besar, sama ada secara langsung dan tidak langsung. Bukan sahaja kanak-kanak menerima wang saku, tetapi mereka juga mempengaruhi perbelanjaan ibu bapa atas barang-barang isi rumah. Sikap mereka terhadap wang akan dipengaruhi oleh ibu bapa mereka, media dan rakan-rakan mereka. Terdapat mesej yang meyakinkan di pasaran yang menarik perhatian mereka untuk berbelanja lebih. Adalah penting untuk meletakkan kanak-kanak di landasan yang betul kerana tabiat perbelanjaan mereka sebagai kanak-kanak dan remaja akan membentuk sikap mereka terhadap wang apabila dewasa. Dengan meningkatkan pemahaman mereka tentang isu-isu penting kewangan, pelajar menjadi lebih sedar tentang peranan mereka di pasaran, dan bagaimana untuk membuat keputusan yang bermaklumat.

- McNeal (2007) melaporkan bahawa kanak-kanak berusia 4-12 membelanjakan sebanyak AS\$61 bilion pada tahun 1989 dan AS\$30

bilion pada tahun 2002, iaitu peningkatan sebanyak 400%. Kanak-kanak juga telah menjadi pembeli pada usia yang sangat awal.

- Di England, kanak-kanak kini mempunyai kuasa berbelanja yang lebih besar berbanding sebelum ini, dengan wang saku mingguan secara purata berjumlah £6.32, berbanding dengan £3.77 yang diterima oleh ibu bapa mereka dan £2.38 oleh datuk nenek mereka dengan jumlah wang yang sama pada hari ini.
- Kajian menunjukkan bahawa ibu bapa yang kurang meluangkan masa dengan anak-anak mereka akan membelanjakan lebih banyak wang ke atas mereka (Schor, 2004).
- Kanak-kanak hari ini mempunyai pengaruh yang lebih kepada apa yang dibeli oleh ibu bapa. Salah satu faktor yang mempengaruhi ini adalah perubahan dalam gaya hidup keibubapaan (Schor, 2004). Ibu bapa kini lebih bersedia untuk memberikan suara dan pilihan kepada anak-anak mereka.
- Selain itu, melalui media dan teknologi, anak-anak kini lebih terdedah kepada maklumat lanjut mengenai pelbagai produk. Ramai ibu bapa sekarang percaya bahawa anak-anak mereka lebih mengetahui mengenai produk dan jenama daripada mereka sendiri. Mereka bergantung kepada pengetahuan tersebut (Schor, 2004) untuk membuat keputusan pembelian produk.
- Satu kajian 2001 mendapati bahawa secara purata kanak-kanak berusia sepuluh tahun boleh menghafal 300-400 jenama. Dalam usia antara 8 hingga 14 tahun, 92% daripada permintaan kanak-kanak terhadap jenama yang khusus (Schor, 2004).
- Menurut Schor (2004) kanak-kanak hari ini (8-12 tahun) merupakan generasi yang paling sedar tentang jenama dalam sejarah.
- Statistik dari Regangkan Ringgit Anda 2010 menunjukkan bahawa ibu bapa menghadapi masalah untuk mengajar anak-anak mereka tentang pendidikan kewangan.

Golongan Belia dalam menguruskan wang:

Statistik daripada pelbagai agensi di Malaysia menunjukkan bahawa pengguna terutamanya golongan muda, tidak pandai menguruskan wang mereka. Golongan pekerja muda terjebak dengan kebankrapan kerana kekurangan pendidikan kewangan dan mengamalkan tabiat kewangan yang tidak baik.

- Sehingga Mei 2010, terdapat 38,357 orang golongan muda berusia antara 25 tahun hingga 44 tahun diisyiharkan muflis dalam tempoh 65 bulan semenjak tahun 2005. (Berita Harian, 29 Ogos 2010)
- 41 orang telah diisyiharkan muflis setiap hari disebabkan oleh pinjaman sewa beli, hutang kad kredit dan pinjaman peribadi. (Berita Harian, 29 Ogos 2010)
- RM23 bilion tunggakan kad kredit daripada 10 juta pemegang kad kredit di negara ini, hanya 30% sahaja yang membayar dengan penuh setiap bulan. (Berita Harian, 13 Jun 2009)
- Sehingga Jun 2010, terdapat sebanyak RM1.9 bilion pinjaman PTPTN (pinjaman pelajaran kerajaan) yang masih belum dibayar balik. (Utusan, 15 Jun 2010)

Kanak-kanak tidak dilahirkan dengan kemahiran pengurusan kewangan yang baik. Oleh itu mereka perlu diajar. Ibu bapa boleh mula mendidik anak-anak mereka semenjak usia tiga tahun. Pada masa itu kanak-kanak akan mempunyai kefahaman yang jelas bahawa wang boleh ditukar dengan makanan atau alat permainan. Mereka mengetahui tentang hal ini apabila mereka keluar membeli-belah bersama-sama keluarga.

Oleh kerana kemahiran kewangan yang baik tidak diajar di sekolah, maka terpulang kepada ibu bapa untuk membentuk kemahiran tersebut dalam diri anak-anak mereka. Bilakah masanya bagi seseorang untuk mula mendidik anak-anak mereka tentang kewangan?

Para saintis bersetuju bahawa kanak-kanak mempunyai ingatan dan toleransi untuk mempelajari perkara baru berbanding dengan golongan dewasa. Sebaliknya, mereka tidak mempunyai pengalaman hidup di dunia. Mereka tidak pernah dipecat, tidak perlu untuk membayar untuk sesuatu keperluan, atau tidak berhadapan dengan masalah cuti bekerja seminggu tanpa gaji. Mereka tidak tahu apa-apa tentang kos sesuatu barang.

Kanak-kanak yang telah mempelajari kemahiran pengurusan kewangan yang baik akan mempunyai peluang yang lebih baik untuk menjadi orang dewasa yang mampu membuat keputusan kewangan yang kukuh dan tidak akan berhadapan dengan masalah kewangan pada masa hadapan. Mereka dapat membina tabiat kewangan dengan lebih bertanggungjawab.

Ringkasan Buku Panduan

Tajuk	Aktiviti	Hasil Pembelajaran
Bab 1 : Apakah itu wang?		
i. Cerita tentang wang ii. Kegunaan wang iii. Dari mana datangnya wang?	a. Pasar yang menyeronokkan b. Duit untuk Emak	<ul style="list-style-type: none"> Belajar mengenai sistem pertukaran barang dan mengapa ia telah digantikan dengan sistem wang Memahami dari manakah datangnya wang Mengetahui tujuan wang dalam kehidupan sehari-hari
Bab 2 : Pengenalan kepada RINGGIT		
i. Sejarah RINGGIT ii. Jenis RINGGIT iii. Nilai wang	a. RINGGIT dan SEN b. Padangkan! c. Kira syiling	<ul style="list-style-type: none"> Ketahui sejarah RINGGIT Mengetahui perbezaan antara RINGGIT dan Sen Memahami nilai setiap jenis wang Dapat mengira serta menambah nilai wang
Bab 3 : Keperluan dan Kemahuan		
i. Apakah keperluan dan apakah kemahuan? ii. Kisah Julie	a. Senarai keinginan saya b. Melarikan diri ke Neverland	<ul style="list-style-type: none"> Memahami apakah kemahuan dan apakah keperluan Dapat membezakan antara kemahuan dan keperluan Memahami konsep perbelanjaan mengikut keutamaan Dapat menetapkan matlamat sendiri (benda yang mereka inginkan)
Bab 4 : Simpanan		
i. Mengapa simpanan perlu? ii. Bagaimana untuk menyimpan dengan mudah? iii. Di manakah wang perlu disimpankan? iv. Menetapkan matlamat	a. Poster matlamat kewangan saya	<ul style="list-style-type: none"> Memahami kepentingan menyimpan Memahami kepentingan menetapkan matlamat Dapat menyimpan untuk mencapai matlamat mereka
Bab 5 : Perkongsian		
i. Derma ii. Berkongsi dengan orang lain	a. Saya nak tolong	<ul style="list-style-type: none"> Memahami konsep derma Bersedia untuk berkongsi sesuatu bersama orang lain
Kesimpulan: Memahami RINGGIT saya		
	a. Kotak simpanan pertama saya b. Ringgo pergi ke sekolah	<ul style="list-style-type: none"> Memahami kegunaan wang dalam kehidupan sehari-hari Mengetahui cara untuk mengira wang Mengetahui cara untuk belanja, simpan dan kongsi

Bab 1

Apakah itu wang?

Rumusan Bab

1. Sebelum wang diperkenalkan, masyarakat mengadakan pertukaran barang; yang dikenali sebagai sistem barter.
2. Setiap negara mempunyai mata wang mereka tersendiri. Mata wang yang digunakan di Malaysia dikenali sebagai Ringgit.
3. Kita memerlukan wang untuk membeli produk dan perkhidmatan yang berbeza.
4. Wang tidak diperolehi secara percuma; kita harus bekerja untuk mendapatkan wang. Sebagai contoh, menjual barang, membuat perniagaan atau bekerja dengan orang lain bagi mendapatkan gaji.

Hasil Pembelajaran

1. Kanak-kanak dapat memahami sistem barter dan mengapa ia telah digantikan dengan sistem wang.
2. Kanak-kanak dapat mengetahui jenis-jenis wang dan kegunaannya di negara yang berbeza.
3. Kanak-kanak dapat memahami tujuan wang dalam kehidupan seharian.
4. Kanak-kanak dapat memahami dari manakah datangnya wang.

Kisah tentang wang

Pada suatu hari, terdapat sebuah pasar yang sangat sibuk yang dinamakan "Pasaran Keriangan". Dalam pasar tersebut, wang masih belum wujud lagi. Masyarakat di situ mendapatkan barang dengan bertukar barang sesama mereka. Mereka tukarkan pisang dengan susu lembu, atau bertukar sayur-sayuran dengan telur. Pertukaran ini bergantung kepada persetujuan antara kedua-dua belah pihak. Sistem ini dipanggil **sistem barter**.

Sistem barter merupakan sistem yang menyukarkan, rumit dan memakan masa. Kemudian masyarakat mula menggunakan barang berharga seperti cengkerang dan batu sebagai wang; justeru, wang kertas dan syiling yang terdapat sekarang menjadi wang.

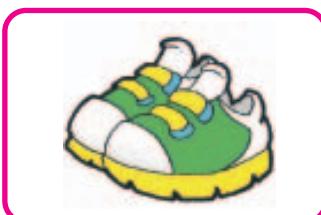
Kegunaan Wang

Wang digunakan untuk membeli sesuatu yang kita perlu atau kita mahu. Wang boleh digunakan untuk membeli produk seperti makanan, mainan, minuman, buku, kasut dan baju. Wang juga boleh digunakan untuk perkhidmatan-perkhidmatan tertentu seperti mengambil bas atau teksi, atau berjumpa dengan doktor apabila sakit.

Contoh produk:

Baju

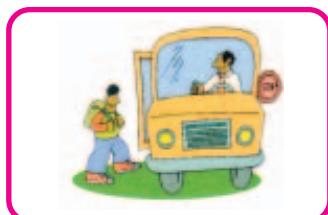

Kasut

Buah-Buahan

Contoh perkhidmatan:

Bas sekolah

Berjumpa dengan doktor

Pergi ke sekolah

Wang sangat penting dalam kehidupan sehari-hari; kita memerlukan wang untuk membeli makanan yang kita makan, pakaian yang kita pakai, rumah untuk kita berlindung dan juga membayar bil air dan elektrik. Oleh kerana wang adalah terhad, maka kita perlu menggunakan dengan bijak.

Mungkin kita tidak menyadarinya, tetapi hampir segala urusan yang kita buat setiap hari menggunakan wang. Mari kita lihat pada diri kita sendiri, kasut dan pakaian yang kita pakai, beg sekolah yang kita pikul, pensel

warna, bekas pensel dan buku dalam beg sekolah. Sarapan yang kita makan sebelum pergi ke sekolah; ibu bapa kita menghantar kita ke sekolah dengan kereta. Semuanya melibatkan wang. Selain itu, orang dewasa harus membelanjakan wang untuk perbelanjaan isi rumah, sewa rumah, bil elektrik, bil air dan bil telefon.

Dari manakah datangnya wang?

Kita memerlukan wang tetapi dari manakah datangnya wang? Wang kita datang daripada ibu bapa kita. Ibu bapa kita perlu mendapatkannya dengan bekerja. Wang tidak jatuh dari langit atau tumbuh di pokok. Ibu bapa kita perlu bekerja keras untuk mendapat pendapatan setiap bulan. Sesetengah orang mungkin memiliki perniagaan yang dijalankan sebagai pekerjaan mereka. Perniagaan itu boleh jadi syarikat yang besar, atau sebuah gerai kecil yang menjual nasi lemak. Ibu bapa bekerja keras untuk mendapatkan wang untuk menampung kehidupan harian keluarga. Oleh itu, kita perlu berhati-hati apabila menggunakan wang dan tidak membazir. Selain daripada pendapatan itu, wang mungkin datang daripada sumber lain seperti elaun, faedah, wang poket, hadiah atau hadiah kemenangan.

Kepentingan Ringgit

Wang yang betul pertama kali muncul apabila pemerintah atau raja mengeluarkan nilai yang sama. Sebagai contoh, dalam sejarah Malaysia, blok timah adalah sejenis wang komoditi. Secara beransur-ansur syiling ini menjadi lebih kecil (mudah dibawa) dan dibuat daripada emas, perak dan tembaga (ini yang terhad) dengan saiz dan berat yang standard. Mereka juga meletakkan lambang raja untuk mengelakkan pemalsuan. Secara beransur-ansur duit syiling itu menjadi wang yang sah digunakan.

Contoh pekerjaan yang berlainan:

Tukang Masak

Tukang Gunting Rambut

Tukang Kayu

Sudut Aktiviti

1. Pasar Keriangan

Memperkenalkan sistem barter dan mengapa sistem tersebut digantikan dengan wang. Melalui permainan ini, kanak-kanak dapat memahami bagaimana sistem barter berfungsi. Mereka juga akan memahami kesukaran sistem itu. Itulah sebabnya mengapa sistem barter digantikan dengan wang.

	Gunakan kad gambar dalam <i>Menyelamatkan Diri ke Neverland</i> daripada kit permainan Ringgit Pertama Saya.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Guru-guru diminta untuk memilih dan memberi satu kad gambar. 2. Kanak-kanak harus bertukar barang yang mereka mahukan di antara satu sama lain. 3. Guru-guru harus menerangkan kepada kanak-kanak bahawa sistem barter menyusahkan. Oleh itu sistem wang diperkenalkan.
	10 minit

2. Duit untuk Emak

Kanak-kanak menghasilkan wang mereka sendiri dan memberikannya kepada ibu bapa mereka. Melalui aktiviti ini, kanak-kanak akan berseronok dengan kreativiti mereka untuk menghasilkan wang sendiri.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kertas Lukisan • Krayon, pensel warna dan peralatan mewarna yang lain.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kanak-kanak menghasilkan dan melukis wang mereka sendiri. 2. Kanak-kanak berkongsi bersama kelas mereka tentang lukisan mereka.
	15 minit

Contoh:

Bank of Best Mummy

Bab 2

Pengenalan kepada Ringgit

Rumusan Bab

1. Ringgit diperkenalkan pada tahun 1967 bagi menggantikan Malaya British Borneo Dollar.
2. Terdapat dua jenis wang di Malaysia iaitu Ringgit (wang kertas) dan Sen (syiling).
3. Pada ketika ini terdapat 5 jenis Ringgit dan 4 jenis Sen dalam pengedaran.

Hasil Pembelajaran

1. Kanak-kanak dapat mengetahui sejarah Ringgit.
2. Kanak-kanak diperkenalkan dengan jenis-jenis Ringgit dan Sen yang berbeza di Malaysia.
3. Kanak-kanak dapat memahami nilai setiap jenis wang.
4. Kanak-kanak dapat mengira pertambahan jumlah syiling.

Sejarah Ringgit

Bank pusat Malaysia iaitu, Bank Negara Malaysia, telah ditubuhkan pada 1959. Pada tahun 1967, Bank Negara telah mengeluarkan *Malaysian Dollar* bagi menggantikan *Malaya and British Borneo Dollar*. Pada tahun 1975, nama-nama *ringgit* dan *sen* telah digunakan secara rasminya sebagai nama bagi mata wang Malaysia. Perkataan Ringgit bermaksud ‘gerigi’ dalam Bahasa Malaysia. Pada asalnya, ia merujuk kepada sudut yang bergerigi pada mata wang perak Sepanyol yang digunakan dengan meluas pada abad 17 ketika era penjajahan Portugis.

Jenis-jenis Ringgit

Terdapat dua jenis wang tunai:

Wang Kertas

Syiling

Secara umumnya terdapat dua jenis wang tunai iaitu wang kertas dan syiling. Syiling secara individu mempunyai nilai yang lebih kecil berbanding wang kertas. Di Malaysia, wang kertas dipanggil *Ringgit* dan syiling dipanggil *Sen*. Terdapat 5 jenis wang kertas yang terdapat di pasaran iaitu RM 1, RM 5, RM 10, RM 50 dan RM 100. Bagi syiling pula terdapat 4 jenis iaitu 5 sen 10 sen, 20 sen dan 50 sen.

5 sen

10 sen

20 sen

50 sen

RM 1

RM 5

RM 10

RM 50

RM 100

Nilai wang

Setiap wang kertas dan syiling mempunyai nilai yang berbeza. 5 sen mempunyai nilai yang paling rendah diikuti 10 sen, 20 sen, 50 sen, RM1, RM5, RM10, RM50 dan RM100. Sebagai contoh, saya boleh membeli sebiji gula-gula dengan 10 sen, dan saya memerlukan RM1 untuk membeli satu beg gula-gula yang mempunyai 10 biji gula-gula.

Sudut Aktiviti

1. Ringgit dan Sen

Selepas aktiviti ini, kanak-kanak dapat memahami jenis wang kertas dan syiling yang terdapat di Malaysia, dan nilai setiap wang kertas dan syiling.

	Hasilkan wang olok-olok dalam <i>Jom Padankan</i> (5 jenis wang kertas dan 4 jenis duit syiling) daripada kit permainan Ringgit Pertama saya.
	<ol style="list-style-type: none"> Guru harus menunjukkan wang olok-olok satu persatu. Guru harus menerangkan nilai wang kertas dan syiling dengan memberi contoh barang-barang yang boleh dibeli dengan setiap jenis wang.
	20 minit

Perihal Ringgit

Wang kertas Malaysia sentiasa mengandungi imej Tuanku Abdul Rahman Tuanku Muhammad, Yang di-Pertuan Agong Malaysia yang pertama.

2. Padankan!

Kanak-kanak hendaklah memadankan bahagian hadapan dan belakang setiap Ringgit dan Sen. Pada akhir permainan ini, kanak-kanak dapat mengenali setiap jenis Ringgit dan Sen.

	<p>Gunakan 18 keping kad gambar dalam Padankan! daripada kit permainan Ringgit Pertama Saya.</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Campurkan 18 keping kad gambar tersebut dengan gambar wang kertas dan syiling. 2. Susunkan kad gambar tersebut di atas meja atau atas lantai. Kanak-kanak dikehendaki untuk menterbalikkan dan padankan bahagian hadapan dan belakang wang kertas dan syiling yang sama. 3. Kanak-kanak hanya dibenarkan untuk menterbalikkan dua kad sahaja. Jika kedua-dua kad tersebut tidak sama, mereka hendaklah menterbalikkannya semula ke posisi asal. 4. Kanak-kanak yang mendapat pasangan kad yang paling banyak adalah pemenang.
	20 minit

3. Kira Wang Syiling

Kanak-kanak dapat mengira syiling melalui permainan yang menyeronokkan ini. Kanak-kanak dapat mempelajari bagaimana untuk mengira dan menambah jumlah setiap syiling.

	<p><i>Kira Wang Syiling Board Game</i> dari kit permainan Ringgit Pertama Saya.</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kanak-kanak harus melontar dadu dan bergerak mengikut petak berdasarkan nombor pada dadu tersebut. 2. Kanak-kanak harus mengira bilangan syiling dalam petak mereka. Meraka yang gagal untuk mendapat jawapan yang betul akan kehilangan satu pusingan. 3. Mereka yang terpantas untuk mencapai penamat adalah pemenang.
	20 minit

Bab 3

Keperluan & Kemahuan

Rumusan Bab

1. Keperluan adalah sesuatu yang kita tidak boleh hidup tanpanya. Kemahuan pula adalah sesuatu yang kita boleh hidup tanpanya.
2. Keperluan asas kita adalah sedikit, tetapi benda yang kita mahu adalah banyak.
3. Keperluan asas yang kita perlukan untuk terus hidup adalah makanan, air, pakaian dan rumah.
4. Kita harus berbelanja untuk menampung keperluan kita terlebih dahulu sebelum berbelanja untuk kemahuan kita.

Hasil Pembelajaran

1. Kanak-kanak dapat memahami apakah keperluan dan apakah kemahuan.
2. Kanak-kanak dapat membezakan antara keperluan dan kemahuan.
3. Kanak-kanak dapat memahami konsep berbelanja mengikut keutamaan, iaitu perlu berbelanja untuk barang keperluan sebelum berbelanja untuk barang kemahuan.
4. Kanak-kanak dapat menetapkan matlamat mereka sendiri (perkara yang mereka mahukan).

Apakah keperluan dan apakah kemahuan?

Perkara yang kita perlukan sangat mudah, perkara yang kita mahukan biasanya tidak terhad dan berkos tinggi. Keperluan asas kita adalah makanan untuk makan, air untuk minum dan oksigen untuk bernafas. Walau bagaimanapun, kita sering kali mahu makanan ringan, minum berkarbonat atau membeli alat permainan yang mahal.

Terdapat perbezaan yang ketara antara keperluan dan kemahuan. Keperluan adalah sesuatu yang kita tidak boleh hidup tanpanya. Kita perlukan makanan,

tempat tinggal, pendidikan dan pakaian. Tidak kira apa sekali pun, kita mesti mempunyai perkara-perkara tersebut untuk meneruskan kehidupan. Apabila kita memikirkan tentang kehidupan kanak-kanak yang kurang bernasib baik di sesetengah negara, kita sedar bahawa apa yang kita ada sebenarnya tidak diperlukan jika dikaitkan dengan keperluan asas tersebut.

Kemahuan adalah sesuatu yang kita hendak perolehi, tetapi ia tidak menyebabkan dunia ini berakhir jika kita tidak memperolehinya.

Perihal Ringgit

Di Malaysia, hanya Bank Negara Malaysia yang dibenarkan untuk mengeluarkan mata wang syiling dan wang kertas. Nilai Ringgit adalah diperakui sah dan disokong oleh emas dan pertukaran mata wang asing yang dipegang oleh Bank Negara Malaysia.

Perkara yang sukar adalah untuk memahami apakah kemahuan dan apakah keperluan. Dan seterusnya meletakkan kedua-duanya mengikut kepentingannya. Tidak kira berapa banyak elaan anda, tidak mungkin anda mampu untuk mendapatkan semua kemahuan anda.

Kemahuan menjadi keperluan apabila diri kita dikawal oleh emosi. Sebagai contoh, anda mahukan telefon bimbit yang baru, anda akan berasa gembira jika anda mendapatnya; jika tidak, anda akan berasa sedih. Tetapi, jika anda tidak dapat apa yang anda mahukan, ia tidak akan menjelaskan kehidupan anda. Tanpa telefon bimbit yang baru pun anda masih boleh meneruskan kehidupan.

Keperluan adalah sesuatu yang kita tidak boleh hidup tanpanya, seperti pakaian, makanan, rumah dan pengangkutan. Pada suatu ketika, agak sukar untuk membezakan antara keperluan dan kemahuan. Sebagai contoh, anda boleh mendapatkan baju pada harga RM5 atau RM500; sesetengah orang, makan tengah hari mereka bernilai RM5 dan sesetengah lagi boleh mencecah RM50. Yang pertama ialah keperluan dan yang kedua adalah kemahuan. Umumnya, keperluan asas manusia adalah sikit, tetapi kemahuan adalah sesuatu yang tidak mempunyai penghujungnya. Kita sering merasakan bahawa wang kita tidak mencukupi, bukan disebabkan kita tidak mampu untuk membeli barang keperluan asas, tetapi disebabkan kita tidak dapat mengawal kemahuan kita, yang sentiasa mahukan sesuatu yang melebihi daripada keperluan asas kita.

Walau bagaimanapun, setiap orang mempunyai keperluan dan kemahuan yang berbeza. Sebagai contoh, seorang suri rumah yang sentiasa tinggal di rumah tidak memerlukan telefon bimbit, tetapi seorang jurujual yang sentiasa bergerak mungkin memerlukan telefon bimbit.

Contoh keperluan dan kemahuan:

Keperluan

Air

Pakaian

Makanan

Rumah

Kemahuan

Aiskrim

Patung mainan

Gula-gula

Alat permainan video

Kisah Julie

Emak memberi Julie sebanyak RM1 supaya dia membeli makanan di sekolah. Di kantin, Julie tertarik dengan gula-gula yang berharga RM1. Tetapi jika dia membeli gula-gula tersebut, dia tidak akan mempunyai wang untuk membeli makanan tengah harinya. Dia tahu yang dia akan kelaparan jika dia membeli gula-gula untuk makan tengah hari. Sebaliknya, dia membuat keputusan untuk membeli sandwich dengan menggunakan RM1nya untuk makan tengah hari. Apakah yang anda akan lakukan jika anda adalah Julie?

Sudut Aktiviti

1. Keperluan dan Kemahuan Saya

Aktiviti ini memperkenalkan ‘keperluan’ dan ‘kemahuan’ kepada kanak-kanak. Melalui aktiviti ini, kanak-kanak akan dapat mengenal pasti apakah keperluan dan kemahuan mereka. Ia penting bagi mereka untuk mengetahui apakah keperluan dan kemahuan mereka, supaya mereka tahu manakah lebih penting untuk mereka belanjakan. Dengan mengenal pasti keperluan dan kemahuan, kanak-kanak juga boleh mempelajari bagaimana untuk menetapkan matlamat mereka untuk mendapatkan keperluan dan kemahuan mereka.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kertas lukisan • Peralatan mewarna (pensel warna, krayon)
	<p>1. Setiap murid akan mendapat sekeping kertas lukisan (guru akan melukis satu garisan di tengah kertas itu).</p> <p>Mereka akan menulis dan melukis apa yang mereka ‘perlu’ dan apa yang mereka ‘mahu’ pada kertas lukisan tersebut.</p>
	20 minit

Contoh:

SAYA PERLU

SAYA MAHU

1. Menyelamatkan diri ke Neverland

Selepas permainan ini, kanak-kanak akan dapat membezakan antara keperluan dan kemahuan.

Mereka akan dapat mengetahui bahawa keperluan asas untuk seseorang hidup adalah makanan, air, pakaian dan rumah.

	<p>Gunakan kad gambar <i>Menyelamatkan diri ke Neverland</i> daripada kit permainan Ringgit Pertama Saya.</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ceritakan kepada kanak-kanak bahawa bumi yang kita tinggal itu tidak lagi sesuai untuk hidup. Oleh itu kita perlu pergi ke planet lain yang dikenali sebagai Neverland. Tidak terdapat apa-apa di Neverland. Oleh itu, kita perlu merancang dan membuat keputusan tentang benda yang perlu dibawa ke sana. 2. Daripada 30 benda yang diberikan, kanak-kanak hendaklah berbincang dalam kumpulan dan memilih 15 benda yang mereka mahu bawa ke Neverland. (Kanak-kanak boleh memilih mengikut bilangan benda, tanpa mengira saiz) 3. Selepas setiap kumpulan telah memilih 15 benda, beritahu kepada mereka bahawa kapal itu tidak boleh membawa semua benda. Sekarang, mereka perlu memilih hanya 8 benda untuk dibawa bersama-sama dengan mereka. 4. Selepas setiap kumpulan telah memilih 8 benda, guru akan memberitahu kanak-kanak bahawa mereka akan menaiki kapal yang lebih kecil dan kapal itu hanya mampu membawa 4 benda. 5. Setiap kumpulan hendaklah memilih 4 benda akhir dan menerangkan kepada kelas mengapa mereka memilih benda tersebut. 6. Jawapan yang betul adalah seperti berikut: <ul style="list-style-type: none"> i. Air (setiap kehidupan memerlukan air untuk hidup) ii. Makanan yang sihat (kita perlu makan untuk mendapatkan tenaga) iii. Pakaian (melindungi diri kita daripada cahaya matahari dan cuaca sejuk) iv. Rumah (tempat untuk tidur, melindungi diri daripada haiwan bahaya) 7. Guru menerangkan kepada kanak-kanak antara keperluan dan kemahuan.
	20 minit

Bab 4

Simpanan

Rumusan Bab

1. Simpanan sangat penting sebagai persiapan untuk menghadapi sebarang keadaan kecemasan.
2. Melalui simpanan, anda dapat mencapai matlamat kewangan seperti membeli sesuatu yang anda idam-idamkan.
3. Simpanan akan menjadi lebih mudah dengan menetapkan matlamat.
4. Anda perlu mempunyai matlamat jangka masa pendek (menyimpan untuk sekarang) dan matlamat jangka masa panjang (menyimpan untuk masa hadapan).

Hasil Pembelajaran

1. Pada akhir bab ini, kanak-kanak dapat memahami kepentingan simpanan.
2. Kanak-kanak dapat mengetahui kepentingan menetapkan matlamat.
3. Kanak-kanak boleh menyimpan untuk mencapai matlamat mereka.

Mengapa perlu menyimpan?

Simpanan membantu anda untuk mendapat apa yang anda mahukan pada masa hadapan. Ia menjadikan anda kaya dan tidak boleh mengambil apa-apapun daripada anda. Kebanyakan orang menghadapi kesukaran untuk menyimpan kerana mereka mahukan segalanya dengan segera. Anda boleh mendapatkan hampir semua yang anda mahukan, tetapi bukannya dengan segera. Jika anda sanggup menunggu untuk

mendapatkan apa yang anda mahukan, anda mungkin dapat menyimpan lebih banyak dan mendapatkan barang yang lebih baik kemudiannya.

Semua orang mempunyai keinginan atau perkara-perkara yang dihajatkan. Begitu juga dengan kanak-kanak yang mempunyai keinginan yang sama. Oleh itu, daripada membeli untuk mereka apa yang mereka inginkan, lebih baik jika anda membiarkan mereka menyimpan untuk membeli barang yang mereka inginkan. Sebagai contoh, Sammy mahu sebuah kereta mainan berharga RM 20. Dia mula menyimpan 50 sen setiap hari. Selepas 40 hari, dia berjaya membeli kereta mainan dengan wang disimpannya itu. Sudah tentu dia akan lebih menyukai kereta itu dan menjaganya dengan lebih baik berbanding dengan alat permainan yang lain.

Simpanan juga sangat membantu apabila berlaku kecemasan. Contohnya, jika rakan atau saudara anda mengalami kemalangan dan memerlukan sejumlah wang untuk menjelaskan bil perubatan. Dengan adanya simpanan, anda sekurang-kurangnya dapat membantu menyelesaikan masalah mereka dalam tempoh masa yang singkat. Anda hendaklah sentiasa menyediakan dana kecemasan daripada simpanan anda. Anda mungkin tidak menjangka nasib buruk yang akan menimpa diri anda.

Bagaimana untuk menyimpan dengan mudah?

Setiap kali anda mendapat wang, asingkan sebahagian wang tersebut dengan segera. Masukkan ia di dalam kotak simpanan. Satu lagi cara yang baik untuk mengasingkan wang anda untuk sesuatu tujuan tertentu, ialah dengan memasukkan ke dalam sampul surat, fail atau balang yang diberikan label, seperti kegunaan jangka panjang, kegunaan jangka pendek, hadiah, simpanan, derma atau apa sahaja yang mungkin memberi makna kepada anda.

Di manakah tempat untuk menyimpan wang?

Di mana tempat terbaik untuk menyimpan wang anda bagi memastikan ia adalah selamat? Jawapannya ialah bank. Dengan menyimpan wang di bank, wang anda akan selamat, anda tidak akan kehilangannya, atau tersalah letak. Selain itu, bank-bank juga membayar faedah untuk wang yang anda simpan dengan mereka.

Anda boleh mula menyimpan wang di dalam kotak simpanan anda. Selepas

beberapa tempoh tertentu apabila wang disimpan itu telah mencapai jumlah yang tertentu, anda boleh meminta ibu bapa untuk membawa anda ke bank untuk membuka akaun simpanan yang membolehkan anda menyimpan wang simpanan itu. Apabila anda memasukkan wang ke dalam akaun simpanan, bank akan membayar kadar faedah bergantung kepada berapa banyak wang dalam akaun anda.

Menetapkan Matlamat

Setiap orang mempunyai sesuatu yang mereka ingin membeli atau sesuatu untuk dinikmati dalam kehidupan mereka. Menetapkan matlamat kewangan adalah sangat penting bagi seseorang merealisasikan keinginannya. Selepas menentukan matlamat, ia akan menggalakkan mereka untuk menyimpan wang atau mencari cara lain untuk mendapatkan wang bagi mencapai matlamatnya.

Secara umumnya, terdapat dua jenis matlamat, iaitu matlamat jangka pendek dan matlamat jangka panjang. Matlamat jangka pendek adalah sesuatu yang anda ingin capai sekarang atau dalam masa yang singkat. Biasanya, nilai benda tersebut adalah lebih kecil dan anda memerlukan tempoh masa yang singkat untuk menyimpan wang yang diperlukan untuk membeli benda itu. Contoh matlamat jangka pendek ialah membeli beg sekolah atau kotak pensel. Matlamat jangka panjang adalah sesuatu yang anda inginkan pada masa akan datang. Benda ini biasanya lebih mahal dan anda memerlukan tempoh masa yang lebih lama untuk menyimpan wang untuk membeli benda-benda yang anda inginkan. Contoh matlamat jangka panjang adalah sebuah komputer riba atau basikal.

Tuliskan matlamat jangka pendek dan jangka panjang serta buat perancangan untuk menjadikan matlamat anda itu suatu kenyataan. Anda boleh melekatkan pada dinding di bilik tidur anda atau pada peti sejuk untuk mengingatkan anda tentang perkara-perkara yang anda ingin capai.

Anda mungkin mempunyai banyak matlamat dan tidak tahu bagaimana untuk mencapainya. Cuba tuliskan semua matlamat dan susun mengikut keutamaan anda. Cuba ingat tentang keperluan dan kemahuan. Beg sekolah baru bagi menggantikan beg sekolah yang telah rosak adalah lebih penting daripada alat permainan video. Simpan dahulu untuk mencapai matlamat yang lebih penting.

Sudut Aktiviti

1. Poster Matlamat Kewangan Saya

Buat poster dengan melukiskan matlamat anda sendiri. Selepas melakukan aktiviti ini, kanak-kanak harus dapat memahami bagaimana untuk menetapkan matlamat kewangan mereka. Mereka juga akan tahu berapa banyak benda yang mereka ingin beli dan bagaimana untuk mencapai matlamat mereka melalui simpanan.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kertas lukisan • Peralatan mewarna seperti pensel warna, krayon • Pen marker
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Setiap murid hendaklah menggunakan sehelai kertas lukisan. 2. Pada bahagian atas kertas lukisan tuliskan "Saya akan menyimpan untuk...", kemudian di bahagian bawah tulis "Saya memerlukan RM_____ untuk membelinya". 3. Minta kanak-kanak melukiskan benda yang mereka mahu beli. 4. Guru diminta untuk menjelaskan bahawa jika mereka hendak mendapatkan apa yang mereka inginkan, mereka hendaklah menyimpan wang.
	20 minit

Contoh:

Saya akan menyimpan untuk...

Saya memerlukan RM_____ untuk membelinya.

Bab 5

Perkongsian

Rumusan Bab

1. Sumbangan ialah sejenis pemberian yang diberi kepada mereka yang memerlukan, ia boleh jadi dalam bentuk wang tunai, barang atau perkhidmatan.
2. Berkongsi dengan orang lain seperti meminjam buku kepada rakan anda atau berkongsi makanan dengan rakan anda juga adalah sesuatu yang sangat penting.

Hasil Pembelajaran

1. Kanak-kanak dapat memahami konsep menderma.
2. Kanak-kanak dapat memahami berkongsi barang dengan orang lain.

Pengenalan

Ibu anda mungkin membawa jiran anda yang telah tua pergi ke kedai runcit, atau anda mungkin meminjamkan rakan anda sebatang pensel untuk membuat kerja sekolah. Ia adalah satu nilai yang penting bagi kanak-kanak untuk belajar bagaimana untuk berkongsi sesuatu dengan orang lain dan bagaimana untuk membantu orang-orang yang memerlukan. Mereka mungkin tidak memahami erti sebenar derma, tetapi bab ini merupakan pengenalan kepada kanak-kanak tentang konsep perkongsian untuk tujuan yang baik dan juga untuk lebih menghargai apa yang mereka miliki.

Perihal Ringgit

Di negeri-negeri utara Semenanjung Malaysia, denominasi 10 sen dipanggil sebagai kupang dalam bahasa Malaysia ("poat" in Hokkien). Contohnya. 50 sen adalah 5 kupang.

Sumbangan

Kita harus rasa bersyukur terhadap apa yang kita ada. Ada orang yang kelaparan di dunia ini, tidak mendapat kemudahan pendidikan, tidak mempunyai rumah yang sempurna atau mengalami bencana alam seperti gempa bumi, banjir atau kebakaran. Oleh itu, kita sebagai golongan yang bernasib baik hendaklah membantu mereka yang memerlukan.

Sumbangan boleh dilakukan dengan menderma wang kepada badan kebajikan, atau dengan mudahnya menderma pakaian yang berlebihan kepada mereka yang memerlukan. Anda tidak perlu menjadi orang kaya untuk menderma atau memberi sedekah. Malah perbuatan yang mudah seperti menziarahi rumah anak yatim dan membantu mereka untuk membersihkan kawasan tersebut juga merupakan satu kegiatan amal yang boleh dilakukan oleh sesiapa sahaja.

Anda boleh menderma kepada organisasi yang tidak berunsurkan keuntungan yang mengumpul dana untuk badan kebajikan seperti organisasi yang membantu kanak-kanak atau haiwan yang terbiar, orang-orang yang sakit, lapar atau tiada tempat tinggal, atau melindungi hidupan yang terancam atau alam sekitar.

Berkongsi dengan orang lain

Selain daripada memberikan barang-barang anda kepada orang lain, perkongsian juga sangat penting. Sebagai contoh, Ashley dan Andrea sentiasa mendapat barang mereka sendiri; mereka mempunyai anak patung dan alat permainan mereka sendiri. Apabila mereka semakin membesar, benda-benda yang mereka inginkan semakin mahal, kedua-duanya mahukan komputer dan tidak mahu berkongsi dengan satu sama lain. Ibu mereka telah membeli dua buah komputer untuk mereka. Jika Ashley dan Andrea belajar untuk berkongsi barang-barang sesama mereka, maka mereka boleh berkongsi komputer yang sama dan ibu mereka tidak perlu berbelanja lebih untuk membeli komputer yang lain.

Selain itu, anda sentiasa boleh berkongsi sesuatu dengan kawan anda seperti makanan yang anda bawa ke sekolah atau meminjamkan pembaris anda kepada rakan anda yang terlupa untuk membawanya ke sekolah. Keadaan yang sama mungkin berlaku kepada diri anda pada masa akan datang. Anda juga berharap bahawa orang lain akan berkongsi sesuatu dengan anda pada masa itu.

Sudut Aktiviti

1. Saya Ingin Membantu

Kanak-kanak boleh mengenal pasti orang atau organisasi yang memerlukan bantuan dan jenis bantuan untuk menolong mereka.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kad Gambar dalam <i>Saya Ingin Membantu</i> daripada Ringgit Pertama Saya. • Wang kertas <i>Tabung Pertama Saya</i> daripada Ringgit Pertama Saya. • Kad gambar dalam <i>Menyelamatkan diri ke Neverland</i> daripada Ringgit Pertama Saya.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Guru diminta untuk melekat kad gambar <i>Saya Mahu Membantu</i> pada dinding. 2. Guru diminta untuk memberi RM5 kepada setiap murid dan 1 kad gambar (benda kecil) daripada <i>Menyelamatkan diri ke Neverland</i>. 3. Kanak-kanak perlu membuat keputusan dan memilih orang atau organisasi yang mereka ingin dermakan (Kumpulan penyelamat haiwan, rumah anak yatim, rumah orang tua atau bantuan bencana alam). 4. Bincangkan dalam kelas mengapa mereka memilih kumpulan tersebut.
	20 minit

Kesimpulan Memahami Ringgit Saya

Topik ini menerangkan konsep utama berkenaan wang dan memberi pemahaman mengenai fungsi dan kegunaannya. Ia adalah kesimpulan bagi keseluruhan topik yang telah dibincangkan dalam bab 1 hingga 5. Setelah mengetahui apakah wang, dari manakah wang itu datang, bagaimana untuk mengira wang, keperluan dan kemahanan, tujuan, konsep menyimpan dan berkongsi, kanak-kanak akan memahami fungsi wang dan tahu bagaimana untuk menggunakan wang dengan bijak.

Perihal Ringgit

"Royal Mint of Malaysia" ialah kilang mencetak syiling negara di Malaysia. Ia terletak di Kompleks Kilang Wang Bank Negara Malaysia, di Shah Alam. Ia ditubuhkan pada 2003 bagi menghasilkan wang syiling Malaysia sehingga 2006. Wang syiling pada tahun 1967 telah dikilangkan di Royal Mint, London.

Sudut Aktiviti

1. Tabung Pertama Saya

Kanak-kanak dapat memahami bahawa wang boleh digunakan untuk pelbagai perkara. Kanak-kanak juga dapat memahami konsep berbelanja, berjimat, berkongsi dan menetapkan matlamat sendiri (jangka masa pendek dan jangka masa panjang).

- Tabung simpanan dengan 4 bahagian (Belanja, Kongsi, Simpanan untuk sekarang, Simpanan untuk masa depan)
- Wang kertas dalam *Tabung Pertama Saya* daripada kit permainan Ringgit Pertama Saya.
- Kepingan kertas kecil berwarna (akan dimasukkan ke dalam bahagian Simpanan untuk Sekarang)

1. Kanak-kanak akan melukis pada kertas warna tersebut satu benda yang mereka inginkan dalam tempoh 3 bulan dan masukkan ke dalam bahagian Simpanan Untuk Sekarang.
2. Berikan setiap murid RM 10. Mereka perlu membuat keputusan berapa banyak wang yang mereka perlukan pada setiap bahagian.
3. Beri arahan kepada mereka untuk menetapkan matlamat bagi setiap kategori. Apakah perkara yang mereka ingin belanjakan, dengan siapakah mereka ingin berkongsi, apakah yang mereka inginkan dengan simpanan mereka.
4. Berikan kepada mereka RM 5 lagi, dan perhatikan berapa banyak mereka masukkan di setiap bahagian.
5. Guru harus menjelaskan kepada mereka tentang perihal pentingnya setiap individu untuk merancang dan membuat keputusan tentang bagaimana mereka membelanjakan wang mereka.

20 minit

2. Ringgo Pergi ke Sekolah

Kanak-kanak dapat memahami kegunaan wang dalam kehidupan seharian. Mereka juga akan memahami bahawa ada masa mereka akan mendapat untung, belanja, rugi dan menyimpan. Mereka juga akan tahu untuk mengira wang.

Papan permainan Ringgo Pergi Ke Sekolah daripada Kit Permainan Ringgit Pertama Saya.

1. Kanak-kanak melontar dadu dan melihat nombor berapakah yang mereka perolehi. Jika mereka mendapat nombor 3, maka mereka boleh membuat 3 langkah.
2. Mereka akan menerima atau memberi wang mereka dalam perjalanan mereka ke sekolah mengikut arahan yang terdapat di atas petak mereka.
3. Mereka yang sampai di sekolah dahulu adalah pemenang, tetapi pemain yang lain hendaklah meneruskan permainan.
4. Apabila semua orang telah berada di sekolah, mereka perlu mengira berapa banyak wang yang mereka ada.

20 minit

Penilaian untuk Kanak-kanak (Pra-penilaian)

1. Dari manakah datangnya wang?

Pokok

Bank

Saku

Kerja

2. Gambar manakah antara berikut adalah syiling 20sen?

3. Gambar manakah antara berikut adalah wang kertas RM50?

4. Sebatang ais krim berharga RM 2, berapakah harga bagi 2 batang ais krim?

=

=

5. Berapakah jumlah wang syiling ini?

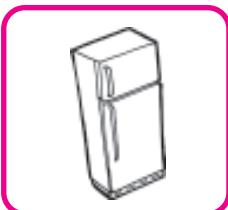
- a. 60 sen
- b. 70 sen
- c. 50 sen

6. Mata wang di Malaysia dikenali sebagai?

- a. Ringgit
- b. Dollar
- c. Pound

7. Di manakah anda boleh menyimpan wang?

Peti Sejuk

Mesin Basuh

Tabung

8. Wang boleh digunakan untuk membeli:

Kawan

Basikal

Keluarga

9. Bulatkan “keperluan”

Ais krim

Patung Beruang

Rumah

10. Apakah pendapat anda tentang program “Ringgit Pertama Saya” ?

Penilaian untuk Kanak-kanak (Pasca-Penilaian)

1. Dari manakah datangnya wang?

Pokok

Bank

Saku

Kerja

2. Gambar manakah antara berikut adalah syiling 20sen?

3. Gambar manakah antara berikut adalah wang kertas RM50?

4. Sebatang ais krim berharga RM 2, berapakah harga bagi 2 batang ais krim?

=

=

5. Berapakah jumlah wang syiling ini?

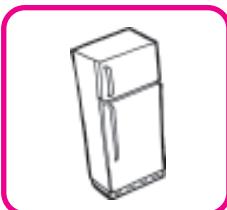
- a. 60 sen
- b. 70 sen
- c. 50 sen

6. Mata wang di Malaysia dikenali sebagai?

- a. Ringgit
- b. Dollar
- c. Pound

7. Di manakah anda boleh menyimpan wang?

Peti Sejuk

Mesin Basuh

Tabung

8. Wang boleh digunakan untuk membeli:

Kawan

Basikal

Keluarga

9. Bulatkan “keperluan”

Ais krim

Patung Beruang

Rumah

10. Apakah pendapat anda tentang program “Ringgit Pertama Saya” ?

Penilaian untuk Pendidikan

Kenyataan	Tahap pemahaman kanak-kanak (5=Sangat Faham, 4=Faham, 3=Sederhana, 2=Tidak Faham, 1=Sangat Tidak Faham)		Catatan
	1 bulan selepas program	3 bulan selepas program	
Apakah itu wang? <ul style="list-style-type: none"> Mengenali wang kertas dan syiling Memahami bahawa setiap negara mempunyai mata wangnya sendiri Mengetahui dari mana datangnya wang Mengetahui kegunaan wang Tahu tentang sistem barter 			
Pengenalan kepada Ringgit <ul style="list-style-type: none"> Dapat mengenal pasti setiap jenis Ringgit dan Sen Mengetahui nilai setiap jenis Ringgit dan Sen Mengetahui cara untuk mengira wang 			
Keperluan dan Kemahanuan <ul style="list-style-type: none"> Dapat membezakan antara keperluan dan kemahanuan Dapat memahami keperluan untuk berbelanja untuk perkara yang penting dahulu 			
Simpanan <ul style="list-style-type: none"> Memahami faedah menyimpan Mengetahui di mana untuk menyimpan wang Telah menetapkan matlamat jangka masa pendek Telah menetapkan matlamat jangka masa panjang Mula menyimpan wang Memiliki akaun bank 			
Berkongsi <ul style="list-style-type: none"> Memahami nilai menderma Dapat berkongsi barang dengan orang lain (kawan, keluarga) Telah mendermakan kepada badan-badan kebajikan (pakaian, mainan, wang tunai) 			

Penilaian untuk Ibu bapa

Kenyataan	Tahap pemahaman kanak-kanak (5=Sangat Faham, 4=Faham, 3=Sederhana, 2=Tidak Faham, 1=Sangat Tidak Faham)		Catatan
	1 bulan selepas program	3 bulan selepas program	
Apakah itu wang? <ul style="list-style-type: none"> Mengenali wang kertas dan syiling Memahami bahawa setiap negara mempunyai mata wangnya sendiri Mengetahui dari mana datangnya wang Mengetahui kegunaan wang Tahu tentang sistem barter 			
Pengenalan kepada Ringgit <ul style="list-style-type: none"> Dapat mengenal pasti setiap jenis Ringgit dan Sen Mengetahui nilai setiap jenis Ringgit dan Sen Mengetahui cara untuk mengira wang 			
Keperluan dan Kemahanuan <ul style="list-style-type: none"> Dapat membezakan antara keperluan dan kemahanuan Dapat memahami keperluan untuk berbelanja untuk perkara yang penting dahulu 			
Simpanan <ul style="list-style-type: none"> Memahami faedah menyimpan Mengetahui di mana untuk menyimpan wang Telah menetapkan matlamat jangka masa pendek Telah menetapkan matlamat jangka masa panjang Mula menyimpan wang Memiliki akaun bank 			
Berkongsi <ul style="list-style-type: none"> Memahami nilai menderma Dapat berkongsi barang dengan orang lain (kawan, keluarga) Telah mendermakan kepada badan-badan kebajikan (pakaian, mainan, wang tunai) 			

Lampiran A Panduan untuk Ibu Bapa

Mengajar anak-anak anda tentang wang

Pendidikan kanak-kanak bukan sahaja di sekolah. Malah ia perlu bermula di rumah sebelum kanak-kanak mula tahu menggunakan wang sendiri, walaupun mereka belum pergi ke sekolah. Pengeluar sering menjadikan kanak-kanak seawal usia 18 bulan sebagai sasaran untuk mempromosikan alat permainan dan makanan segera tanpa menunggu mereka ini membesar. Oleh itu, anda hendaklah menerangkan kepada anak-anak anda tentang pengurusan kewangan yang baik, sebelum syarikat-syarikat ini mengajar anak-anak mengenai cara untuk berbelanja.

Masih tidak terlewat untuk mulai mengajar anak-anak anda tentang wang. Kanak-kanak boleh belajar untuk menyimpan wang syiling di dalam tabung, sebelum mereka memahami bagaimana untuk mengira baki wang dengan betul.

Malah kanak-kanak yang sangat muda, termasuk pra-sekolah, boleh mempelajari nilai wang dan simpanan untuk matlamat kecil. Tunjukkan kepada mereka berapa banyak barang yang boleh dibeli di pasar raya dengan RM1. Terangkan kepada mereka perbezaan antara keperluan dan kemahuan.

Dengan memahami kepentingan wang pada usia awal, ia akan membantu kanak-kanak menjadi lebih celik kewangan di sepanjang kehidupan zaman kanak-kanak mereka.

Mengetahui wang

Kebanyakan kanak-kanak tidak tahu dari mana datangnya wang. Terangkan kepada anak-anak anda tentang dari mana anda memperoleh wang. Tunjukkan lebih banyak wang dengan membiarkan mereka memerhati apa yang anda bayar. Kadangkala anda mungkin tidak membayar dengan wang tunai, seperti kad kredit. Terangkan kepada mereka bahawa bayaran itu perlu dibayar secara tunai pada satu masa kelak.

Ajarkan kepada mereka bagaimana untuk mengenal pasti perbezaan antara syiling dan wang kertas. Biarkan kanak-kanak untuk membayar sendiri, mengira baki yang dikembalikan dan bagaimana rupa syiling dan wang kertas.

Nilai wang

Semasa membeli-belah, anda boleh menunjukkan kepada mereka tentang barang yang sama, jenama yang berlainan dan perbezaan harga. Terangkan kepada mereka untuk membuat perbandingan harga di kedai-kedai yang berlainan. Bawa mereka ke pasar raya atau pusat membeli-belah, dan latih mereka untuk membiasakan diri dengan harga di pasaran. Kenal pasti juga apa yang ditawarkan oleh setiap jenama, dan barang yang mempunyai nilai terbaik untuk wang.

Menetapkan matlamat

Ketahui apa yang anak-anak anda ingin beli. Bantu mereka untuk menetapkan matlamat tentang apa yang mereka inginkan sekarang (jangka masa pendek) dan apa yang mereka inginkan kemudian (jangka masa panjang). Kemudian bantu mereka berfikir tentang cara-cara untuk mendapatkan wang saku dan menyimpan bagi membeli barang-barang itu.

Proses ini bukan sahaja membantu anak-anak anda menguruskan wang mereka tetapi juga sangat baik untuk harga diri mereka. Harga diri yang tinggi adalah satu kemestian bagi remaja lelaki yang hari ini. Mereka akan mempunyai perasaan bangga dengan pencapaian mereka untuk menjadikan matlamat tersebut suatu kenyataan. Selain itu, proses pengajaran juga dapat membantu untuk membina perhubungan yang lebih baik dengan anak-anak anda.

Berbelanja

Bantu mereka untuk memahami tentang kuasa perbelanjaan mereka (berapa banyak wang mereka dan berapa banyak yang mereka boleh belanjakan). Terangkan kepada mereka bahawa wang akan tiada selepas ia dibelanjakan.

Ajar mereka tentang nilai keperluan dan kemahuan dalam perbelanjaan. Beritahu tentang apa yang kanak-kanak mahu dan apa yang mereka fikir yang mereka sangat perlukan.

Ajar anak-anak anda tentang cara-cara untuk berbelanja dengan bijak dan tidak terpengaruh dengan media. Bincangkan tentang iklan yang mereka lihat, dakwaan yang dibuat oleh pengiklan; dan persoalkan apa yang dijual. Sebagai contoh, burger di restoran adalah lebih kecil daripada yang ditunjukkan di dalam iklan itu.

Simpanan

Bincangkan dengan anak-anak untuk menyimpan wang bagi membeli barang-barang yang benar-benar mereka perlukan:

- mengumpulkan wang setiap minggu atau setiap hari dan mulakan akaun simpanan mereka sendiri.
- padankan apa yang mereka simpan dengan apa yang mereka hasratkan.

Tunjukkan kepada mereka bahawa dengan menambahkan simpanan mereka sebanyak 50 sen seminggu, mereka akan mendapat RM2 sebulan.

Bincangkan berapa banyak yang mereka perlu ketepikan daripada wang saku setiap minggu untuk mencapai sasaran mereka. Galakkkan anak-anak anda untuk meneruskan usaha mereka dengan memberi tawaran untuk menambah simpanan mereka jika mereka berjaya mencapai matlamat simpanan tertentu. Jika pengalaman pertama simpanan anak anda berjalan dengan baik, maka ia menjadi dorongan kepada mereka untuk mengulanginya!

Ini membantu anak-anak anda untuk mempelajari tanggungjawab menyimpan dan juga kepentingan mempunyai tabiat berbelanja yang baik.

Membantu orang lain

Terangkan tentang membantu orang lain dengan wang atau sokongan (sama ada saudara-mara atau kawan-kawan atau kutipan derma di sekolah). Beritahu mereka tentang apa yang anda telah lakukan untuk membantu seseorang, dan apa pula seseorang telah lakukan untuk membantu anda, atau apa yang pernah anda lihat atau mendengar tentang orang lain.

Wang Saku

Biasanya sikap kanak-kanak terhadap wang bermula dari rumah. Memberi wang saku merupakan peluang untuk mengajar kanak-kanak berbelanja dengan teliti dan menyimpan (dan kesannya jika wang itu tersalah letak, hilang atau memberikan wang itu kepada orang lain).

Tanpa mengira berapa banyak wang yang diberikan, memberi wang saku kepada anak-anak semenjak usia empat atau lima tahun akan membantu mereka belajar tentang pengurusan wang. Wang saku membantu mengajar kanak-kanak untuk membuat pilihan, menyimpan dan menunggu untuk membeli apa yang mereka inginkan. Anda boleh menggalakkan anak-anak untuk menyimpan dengan memberikan wang tambahan mengikut jumlah simpanan mereka atau menambah faedah. Biarkan mereka memahami tentang wang saku wang mereka sendiri, mereka akan mempunyai rasa tanggungjawab untuk menguruskan wang. Biarkan kanak-kanak menggunakan wang sendiri bagi mencapai matlamat kewangan mereka dan biarkan mereka belajar melalui pengalaman.

Libatkan anak-anak anda dalam urusan kewangan keluarga anda.

Ibu bapa sering menghadapi kesukaran untuk memberitahu anak-anak mereka supaya tidak membeli barang-barang. Sudah sampai masanya untuk anak-anak anda juga perlu memahami keadaan kewangan keluarga. Libatkan mereka dalam perancangan kewangan dengan membiarkan mereka mengetahui dari mana wang itu datang dan ke mana wang itu dibelanjakan (rumah, kereta, bil dan pendidikan).

Lampiran B

Glosari

Akaun simpanan

Akaun yang diuruskan oleh bank-bank yang memberikan faedah ke atas simpanan.

Bajet

Perancangan untuk membelanjakan dan menyimpan wang.

Bank Negara Malaysia

Agensi kerajaan yang bertanggungjawab untuk mengeluarkan mata wang, bertindak secara jurubank dan penasihat kewangan kepada kerajaan Malaysia serta mengawal selia keadaan kredit dalam negara.

Barter

Pertukaran barang yang tidak melibatkan wang tunai.

Bil

Dokumen yang menyatakan bayaran untuk barang atau perkhidmatan.

Cukai

Wang yang dibayar oleh orang ramai kepada kerajaan untuk digunakan

bagi menyediakan perkhidmatan awam.

Elaun

Sejumlah wang yang diberikan secara tetap.

Faedah

Jumlah yang dikenakan apabila menggunakan wang.

Inflasi

Perubahan terhadap nilai wang apabila harga naik.

Kad kredit

Wang plastik yang dikeluarkan kepada pelanggan untuk tujuan sebagai alat pembayaran.

Kebajikan

Pertubuhan yang mengutip wang atau barang-barang untuk membantu orang lain yang memerlukannya.

Keuntungan

Wang yang diperoleh daripada perniagaan selepas ditolak perbelanjaan.

Kilang wang

Tempat wang syiling dikilangkan.

Kotak simpanan

Bekas yang digunakan untuk menyimpan wang.

Mata wang

Objek seperti logam atau kertas yang diiktiraf sebagai wang.

Matlamat

Keputusan yang ingin dicapai oleh seseorang.

Nilai

Nilai bagi sesuatu benda.

Pembelian gerak hati

Membeli sesuatu tanpa berfikir terlebih dahulu; mengikut emosi.

Pengutip dana

Orang perseorangan atau syarikat yang mengutip wang untuk sesuatu tujuan.

Pertubuhan tidak berunsurkan keuntungan

Badan kebajikan yang bertujuan untuk membantu orang lain atau sesuatu tujuan tertentu tanpa diberikan bayaran.

Pertukaran

Urus niaga antara dua pihak.

Ringgit

Wang yang digunakan di Malaysia.

Sen

Syiling yang digunakan di Malaysia.

Simpanan

Memasukkan wang ke dalam bank.

Sukarela

Seseorang yang memberikan sumbangan masanya untuk kerja-kerja kebajikan.

Sumbangan

Pemberian untuk tujuan kebajikan.

Tabung kecemasan

Simpanan untuk tujuan kecemasan.

Wang contoh

Contoh wang; wang palsu.

Wang saku

Wang eluan untuk kanak-kanak.

Lampiran C

Pautan yang berguna

Pautan yang berguna untuk pendidikan kewangan:

- **ERA Consumer Malaysia**
www.eraconsumer.org
- **Gabungan Persatuan-Persatuan Pengguna Malaysia (FOMCA)**
www.fomca.org.my
- **Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK)**
www.akpk.org.my
- **Bank Negara Malaysia**
www.bankinginfo.com.my
www.duitsaku.com
www.insuranceinfo.com.my
- **Kumpulan Wang Simpanan Pekerja**
www.kwsp.gov.my
- **Biro Pengantaraan Kewangan**
www.fmb.org.my
- **Persatuan Insurans Am Malaysia**
www.piam.org.my
- **Persatuan Insurans Hayat Malaysia**
www.liam.org.my
- **Perbadanan Insurans Deposit Malaysia (PIDM)**
www.pidm.gov.my/About-PIDM/Education-Programme.aspx
- **Securities Industry Development Corporation (SIDC)**
www.min.com.my
- **Persatuan Bank-Bank Dalam Malaysia**
www.abm.org.my